

การวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษา

Factor analysis of classroom research competency enhancement among university lecturers

อาฟีฟี ลาเต๊ะ (Afifi Lateh)^{**}

มัธดี แวดรามแม (Mahdee Waedramae)^{* **}

เวฮาซัน เวหะมะ (Weahason Weahama)^{****}

สุพรรณษา สุวรรณชาติ (Supansa Suvanchatree)^{*****}

นูรอซีกีน ยีสมัน (Noorasikin Yeesaman)^{*****}

ศุภกาญจน์ บัวทิพย์ (Supakan Buathip)^{*****}

สินี คูหามุข (Sinee Khuhamuc)^{*****}

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาในครั้งนี้ ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยที่สามารถเข้าถึงแบบสอบถามออนไลน์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 160 คน จากข้อคำถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับจำนวน 16 ข้อ และข้อคำถาม ปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอน ระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ระบบแกนนำเร้าศักยภาพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และ การทำวิจัยในชั้นเรียน 2) กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 3) การร่วมวางแผน

^{**} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
Assistant Professor PhD., Department of Educational Evaluation and Research, Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus, E-mail: affi.l@psu.ac.th, 073-337381

^{***} อาจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Lecturer PhD., Department of Educational Evaluation and Research, Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus

^{****} อาจารย์ ดร. ประจักษ์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Lecturer PhD., Demonstration School Prince of Songkla University, Pattani Campus

^{*****} อาจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Lecturer PhD., Department of Education, Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus

^{*****} อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Lecturer, Demonstration School Prince of Songkla University, Pattani Campus

^{*****} อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Lecturer, Department of Education, Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus

^{*****} อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Lecturer, Department of Education, Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร สำหรับผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาต่อความกังวลในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาปรากฏความกังวลใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน 2) ภาระหน้าที่และการสนับสนุนจากผู้บริหาร และ 3) การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนการสอดแทรกกระบวนการเพื่อให้การทำวิจัยในชั้นเรียนประสบความสำเร็จนั้น กลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นใน 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ระบบพี่เลี้ยงและการโค้ช รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน และ 2) การให้ความสำคัญและรางวัลจูงใจต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

คำสำคัญ : การวิจัยในชั้นเรียน ผู้สอนระดับอุดมศึกษา

Abstract

Factor analysis of classroom research competency enhancement among 160 university lecturers in Thailand via online questionnaire with 16 items of rating scale and 2 items of open ended. The research finding was the classroom research competency among university lecturers could be divided in three factors as 1) Potential lead systems to develop learning management and classroom research, 2) Learning together process to develop an important learner, and 3) Participating in the planning of learning activities with true friend. Moreover, there were three aspect of classroom research concerns including 1) Classroom research knowledge, 2) Executive duties and support, 3) Learning activities design. For inclusion of processes to ensure successful classroom research consisted with 1) Mentoring and coaching systems as well as learning exchange between each other, and 2) Giving priority and incentives to classroom research.

Keywords: Classroom Research, University Lecturers

บทนำ

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 โดยให้จัดการศึกษา เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีคุณลักษณะของคนไทยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน กำหนดมาตรฐาน 5 ด้าน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและนวัตกรรม มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ มาตรฐานที่ 4 ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และมาตรฐานที่ 5 ด้านการบริหารจัดการ โดยมาตรฐานที่ 1 ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน กำหนดไว้ 3 ข้อ ซึ่งมี 2 ใน 3 ข้อที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนระดับอุดมศึกษา กล่าวคือ ข้อ 1.1) เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และความรอบรู้ด้านต่างๆ ในการสร้างสัมมาอาชีพ ความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเป็นผู้คุณธรรม ความเพียร มุ่งมั่น บากบั่น และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ และข้อ 1.2 เป็นผู้ร่วม

สร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะศตวรรษที่ 21 มีความสามารถในการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคม มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก สามารถสร้างโอกาสและเพิ่มมูลค่าให้กับตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศ (มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561, 2561) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานข้างต้น ผู้สอนจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบตั้งรับ (Passive Learning) ด้วยการบรรยาย อธิบาย หรือสาธิต คงไม่สามารถดำเนินการได้อีกต่อไป ผู้สอนจำเป็นต้องปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยการวางแผน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ลงมือปฏิบัติ ซึ่งผู้สอนมีหน้าที่เพียงให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าวเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังเช่น Prince (2004) ให้ความหมายไว้ว่า “การเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการของการเรียนการสอนหรือเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมอย่างเข้าใจ และรู้ว่าตนเองกำลังเรียนรู้เรื่องใด” หรือราชบัณฑิตยสถาน (2558) ให้ความหมายว่า “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวและมีชีวิตชีวา เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมริเริ่มและดำเนินการเรียนรู้อย่างใส่ใจ จัดจ้อกับเนื้อหาและเรื่องที่เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการ โดยมีการริเริ่มความคิด สร้างความรู้ มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และแสดงออกไม่ว่าจะเป็นท่าทางหรือวาจา มิใช่เป็นเพียงผู้รับความรู้เท่านั้น ผู้สอนต้องมีบทบาทในการเร้าความสนใจ และสร้างบรรยากาศในการเรียนโดยใช้กลยุทธ์แตกต่างกันไปตามสถานการณ์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

จากคำนิยาม “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก” ข้างต้น ผู้สอนต้องมีความพยายามอย่างหนักในการกระตุ้นผู้เรียนให้มีความท้าทายต่อการแสวงหาความรู้ไปสู่การเรียนอย่างเข้าใจ สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ และส่งผลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คงทน นำไปใช้งานในอนาคตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้น ผู้สอนจึงอาจต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้สอนในรายวิชาที่คล้ายคลึงกัน หรือต่างรายวิชา ให้เห็นถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ท้าทาย คำนึงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก ความสำเร็จจากการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกสามารถแสดงให้เห็นอย่างเห็นรูปธรรมได้ด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งการทำวิจัยในชั้นเรียนได้มีผู้บัญญัติความหมายไว้หลากหลาย อาทิ อุทุมพร จามรมาน (2537) ให้ความหมายการวิจัยในชั้นเรียนว่า “เป็นการวิจัยที่ทำโดยครู ของครู เพื่อครู สำหรับครู เป็นการวิจัยที่ครูผู้ซึ่งต้องตั้งปัญหาในการเรียนการสอนออกมา และครูผู้ซึ่งต้องแสวงหาข้อมูลเพื่อมาแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยกระบวนการที่เชื่อถือได้ ผลวิจัยคือคำตอบที่ครูจะนำไปใช้แก้ปัญหาของตน” นอกจากนี้ สุวิมล ว่องวานิช (2549) ให้ความหมายการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนว่า “เป็นการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของตนเองให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสวิพากษ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของครูและ

ผู้เรียน” จากความหมายของการทำวิจัยในชั้นเรียนสรุปได้ว่าผู้สอนต้องเริ่มด้วยการสำรวจ และวิเคราะห์ปัญหา หากปัญหาจากการสำรวจและวิเคราะห์มีหลายปัญหา ผู้สอนควรจัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยพิจารณา ความรุนแรงของปัญหา ปัญหาใดมีความรุนแรงมากที่สุดควรได้รับการแก้ไขหรือพัฒนา ก่อน และปัญหานั้นๆ อยู่ใน วิสัยที่จะแก้ไขหรือพัฒนาได้สำเร็จ จากนั้นเป็นการกำหนดวิธีการในแก้ปัญหาหรือพัฒนา ชั้นนี้ผู้สอนจะต้องหา ข้อมูลมาสนับสนุนสิ่งที่ตนคิดว่าจะเป็นไปได้หรือไม่ ข้อมูลดังกล่าวอาจมาจากทฤษฎี บทความวิจัย หรือเอกสารที่ เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่มีผู้เคยศึกษาไว้แล้วซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะสามารถยืนยันว่าวิธีการที่ผู้สอนเลือกมานั้น มีความเป็นไปได้ที่จะใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ต่อมาเป็นการพัฒนาวิธีการ หรือนวัตกรรม โดยการนำทฤษฎี หรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาให้เป็นวิธีการซึ่งอาจเป็นวิธีการสอนใหม่ๆ หรือวิธีการปรับพฤติกรรมใหม่ๆ ที่ผู้สอนยังไม่เคยใช้ในการแก้ปัญหาในชั้นเรียนของตน หรือพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ที่ผู้สอนเชื่อว่าจะสามารถ แก้ปัญหาหรือพัฒนาได้ จากนั้นเป็นการนำวิธีการ หรือนวัตกรรมไปใช้ โดยมีการระบุขั้นตอนปฏิบัติว่าใช้กับใคร เมื่อไร อย่างไร พร้อมทั้งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลที่เกิดขึ้นจากการนำวิธีการหรือนวัตกรรมนั้นๆ ไปใช้ซึ่งอาจจะ เป็นการบันทึก การสัมภาษณ์ การทดสอบ หรือการสอบถาม เป็นต้น และขั้นสุดท้ายเป็นการสรุป และสะท้อนผล โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติที่เหมาะสมเพื่อให้เห็นถึงบทสรุปจากการนำวิธีการหรือ นวัตกรรมนั้นๆ ว่าสามารถแก้ปัญหาหรือพัฒนาได้จริงตามที่ผู้สอนคาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งสะท้อนสิ่งที่ผู้สอน คิดว่าควรดำเนินการเพิ่มเติมต่อไปอย่างไร จุดเด่น จุดด้อยในการทำครั้งนี้เป็นอย่างไร

การวิจัยในชั้นเรียนด้วยการนำกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกได้มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบันของกลุ่มผู้สอนระดับปฐมวัย ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา และสามารถทำได้ทุกภาคการศึกษา หรือตลอดปีการศึกษาอันเนื่องมาจากบริบทผู้เรียน ผู้สอน สังคม หรือสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน จะทำให้เห็น วิธีการในการแก้ปัญหาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับชั้นเรียนนั้นๆ จึงมีคำนิยามครูที่มีทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนว่า เป็น “ครูนักวิจัย หรือ อาจารย์นักวิจัย” อย่างไรก็ตาม ด้วยภาระงานของผู้สอนระดับอุดมศึกษาที่มีภาระงาน หลายด้านตั้งแต่การสอน งานวิจัย งานบริการวิชาการ หรืองานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมดังได้กล่าวไปแล้วนั้น การทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของภาระงานด้านการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือบรรลุตามมาตรฐานด้านผลลัพธ์ผู้เรียนที่กำหนดไว้ แต่ผู้สอน ระดับอุดมศึกษาก็ยังต้องดำเนินการวิจัยในสาขาของตนจากความรับผิดชอบในหลักสูตรนั้นๆ ตามภาระงาน ด้านการวิจัยอีกด้วย เว้นแต่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาสังกัดคณะด้านศึกษาศาสตร์ หรือครุศาสตร์ ซึ่งสามารถนำ ผลงานวิจัยในชั้นเรียนไปเป็นภาระงานด้านการวิจัยได้ด้วย จึงทำให้ผู้สอนระดับอุดมศึกษาไม่ค่อยได้ดำเนินการ ทำวิจัยในชั้นเรียนเท่าที่ควร หรืออาจมีก็น้อยมากเมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้สอนทั้งหมด ดังนั้นจึงมีความ พยายามจากผู้บริหาร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัยต่อการผลักดันให้ผู้สอนระดับอุดมศึกษาได้ ทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ อีกทั้งงานวิจัยที่ศึกษาและ นำเสนอเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาก็ยังปรากฏน้อยมาก เช่น งานวิจัยของภรณ์ หลาวทอง และคณะ (2557) ที่ได้ฝึกอบรม และติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนคณะเทคโนโลยีการ จัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสุรินทร์ ปรากฏได้งานวิจัยในชั้นเรียนเพียง 3 รายวิชา จาก 15 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 20 และงานวิจัยของอังคณา นุตยกุล และชนิษฐา ปาลโมกษ์ (2554) ที่ศึกษา

ปัจจัยส่งผลให้เกิดความสำเร็จต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษา ได้แก่ คณะที่สังกัด ประสบการณ์การทำวิจัย และเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

เมื่อพิจารณางานวิจัยที่ศึกษาถึงความสำเร็จในการทำวิจัยซึ่งเป็นภารกิจหลักของผู้สอนระดับอุดมศึกษานั้น ได้มีงานวิจัยศึกษาอย่างต่อเนื่องซึ่งพบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านประสบการณ์การทำวิจัย ความรู้ความสามารถในการทำวิจัย ทักษะคติต่อการทำวิจัย แหล่งเอกสารและอุปกรณ์อำนวยความสะดวก การได้รับการยอมรับนับถือ และสาขาวิชาที่สังกัด (ศุภจักร สุทธิ และเทียมจันทร์ พานิชย์ พลินไชย, 2554) ปัจจัยด้านอายุ การสนับสนุนส่งเสริมจากมหาวิทยาลัย (จันทร์เพ็ญ มินคร, 2557) ปัจจัยด้านภาระงานสอนและงานอื่นๆ ด้านแรงจูงใจในการทำวิจัย และด้านกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา (กัญญาวีร์ สมนึก ชุมพล เสมาศันต์ และลำเนา เอี่ยมสอาด, 2558) ปัจจัยด้านนโยบายของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัย (เกศินี ไหมคง สุเทพ สันติวรานนท์ และชัยลิขิต สร้อยเพชรเกษม, 2560) ปัจจัยด้านตำแหน่งทางวิชาการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การเปลี่ยนแปลงและจัดการความรู้ในองค์กร ประสบการณ์การทำวิจัย การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และการสร้างโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (สิริภาพรรณ ลีภัยเจริญ จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ และเกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์, 2560)

การวิจัยครั้งนี้จึงสนใจศึกษา และวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาว่าประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้างที่นอกเหนือข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สอน โดยผลที่ได้น่าสนใจว่า จะเหมือนหรือแตกต่างกับปัจจัยแห่งความสำเร็จต่อการทำวิจัยของผู้สอนระดับอุดมศึกษาในภารกิจหลักหรือไม่ ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลประกอบการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ต่อไป

วิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สอนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยที่สามารถเข้าถึงแบบสอบถามออนไลน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งได้โพสต์ในกลุ่มเฟซบุ๊กเครือข่ายพนักงานมหาวิทยาลัย และกลุ่มไลน์คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วประเทศ โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) ใช้อัตราส่วนกลุ่มตัวอย่างต่อข้อคำถามเป็น 10 : 1 รวมจำนวน 160 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งทางวิชาการ คณะที่สังกัด ประสบการณ์การสอนระดับอุดมศึกษา ประสบการณ์การอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน และประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อข้อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษารวม 16 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ 5 แทน เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 แทน เห็นด้วย 3 แทน ไม่แน่ใจ 2 แทน ไม่เห็นด้วย และ 1 แทน ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ความกังวลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของท่าน และควรสอดแทรกกระบวนการใดเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียน

การดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาเพื่อกำหนดกรอบคำถามในการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยได้ดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ในช่วง .67-1.00
3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สอนระดับอุดมศึกษาจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89
4. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์โดยโพสต์ไปยังกลุ่มเฟซบุ๊ก หรือกลุ่มไลน์ที่มีผู้สอนระดับอุดมศึกษาตาม URL ดังนี้ <https://goo.gl/forms/EI7g4kIR3r9Gj5Jm2>

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์มีดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การแปลผลดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เห็นด้วย ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ไม่แน่ใจ ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ไม่เห็นด้วย และ ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. วิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาด้วยการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis)
4. วิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิดด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) พร้อมสรุปผล

ผลการวิจัย

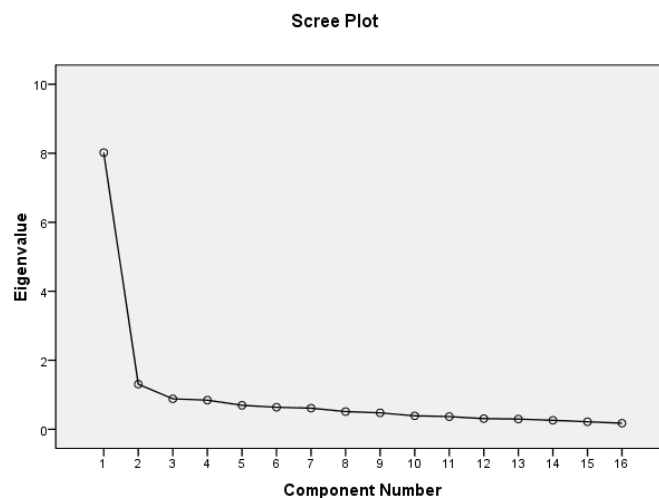
ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 64.97 มีอายุอยู่ในช่วง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.83 รองลงมาคืออายุ 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.97 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งอาจารย์คิดเป็นร้อยละ 81.94 ขณะที่สังกัดจากสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์/รัฐศาสตร์/วิทยาลัยอิสลามศึกษา/วิทยาการสื่อสารหรือที่เกี่ยวข้องคิดเป็นร้อยละ 45.86 รองลงมาจากสายศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 26.11 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนระดับอุดมศึกษา 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.85 รองลงมาคือมีประสบการณ์การสอนในระดับอุดมศึกษา 6-10 ปี และ 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.84 22.29 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 48.73 และไม่เคยอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนคิดเป็นร้อยละ 31.65 เคยทำวิจัยในชั้นเรียนมาแล้ว 1-2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 40.51 และไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนคิดเป็นร้อยละ 46.20 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐาน		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	1) ชาย	55	35.03
	2) หญิง	102	64.97
2. อายุ	1) ต่ำกว่า 30 ปี	7	4.43
	2) 30-39 ปี	74	46.83
	3) 40-49 ปี	60	37.97
	4) 50 ปีขึ้นไป	17	10.77
3. ตำแหน่งทางวิชาการ	1) อาจารย์	127	81.94
	2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์	26	16.77
	3) รองศาสตราจารย์	2	1.29
4. คณะที่สังกัด	1)ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	41	26.11
	2) มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์/รัฐศาสตร์/ วิทยาลัยอิสลามศึกษา หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	72	45.86
	3) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	26	16.56
	4) แพทยศาสตร์ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	14	8.92
	5) ศิลปกรรมศาสตร์ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	4	2.55
5. ประสบการณ์การ สอนระดับอุดมศึกษา	1) ต่ำกว่า 3 ปี	11	7.01
	2) 3-5 ปี	35	22.29
	3) 6-10 ปี	39	24.84
	4) 11-15 ปี	50	31.85
	5) 16 ปีขึ้นไป	22	14.01
6. ประสบการณ์การ อบรมการทำวิจัยใน ชั้นเรียน	1) ไม่เคยอบรม	50	31.65
	2) เคยอบรม 1-2 ครั้ง	77	48.73
	3) เคยอบรม 3-4 ครั้ง	19	12.03
	4) เคยอบรม 5 ครั้งขึ้นไป	12	7.59
7. ประสบการณ์การทำ วิจัยในชั้นเรียน	1) ไม่เคยทำ	73	46.20
	2) เคยทำ 1-2 เรื่อง	64	40.51
	3) เคยทำ 3-4 เรื่อง	10	6.33
	4) เคยทำ 5 เรื่องขึ้นไป	11	6.96

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้อความทั้ง 16 ข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยส่วนใหญ่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีเพียง 2 ข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยโดยข้อ 6. ผู้สอนต้องพร้อมที่จะเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์ใหม่ๆ ให้แก่ตนเอง โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .44 รองลงมาเป็นข้อ 4. ผู้สอนแบ่งปันข้อมูล หรือประสบการณ์ และรับฟังความคิดเห็นท่ามกลางบรรยากาศที่เป็นมิตร เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดีขึ้นซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .47

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้วยวิธีองค์ประกอบหลัก (Principal Components Analysis) และหมุนแกนด้วยวิธีมุมฉาก (Varimax) พบว่าค่าดัชนี KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) ของการวิเคราะห์มีค่าเท่ากับ .91 ซึ่งมีค่าที่สูง แสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีความเหมาะสมที่จะใช้การวิเคราะห์ปัจจัย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาจำนวนปัจจัยด้วยแผนภาพ Scree plot และร้อยละความผันแปรรวมที่สามารถอธิบายได้มีค่าร้อยละ 60 ขึ้นไปซึ่งเห็นได้จากภาพที่ 1 ที่ความชันระหว่างค่าไอเกนกับปัจจัยที่พิจารณามีค่าค่อยๆ ลดลงจากปัจจัยที่ 3 ถึงปัจจัยที่ 4 และสามารถอธิบายความผันแปรของข้อความรวม (Total Variance Explained) ได้ร้อยละ 63.79 จึงสกัดปัจจัยจากข้อความทั้งหมด 16 ข้อได้เป็น 3 ปัจจัย และได้กำหนดค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) จากแต่ละข้อความที่มีค่ามากกว่า .30 โดยสามารถตั้งชื่อแต่ละปัจจัยเพื่อสะท้อนข้อความการเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาดังตารางที่ 2

ภาพที่ 1 แผนภาพ Scree Plot เพื่อใช้ในการพิจารณาสกัดปัจจัย

ตารางที่ 2 ปัจจัยเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษา

ปัจจัย	Factor Loading	Mean	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ปัจจัยที่ 1 ระบบแกนนำเร้าศักยภาพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการทำวิจัยในชั้นเรียน				
(Eigenvalues = 8.017 และ Variance Explained = 50.109)				
14. คณะหรือหลักสูตรควรสร้างระบบผู้สอนแกนนำในการพัฒนาความสามารถและศักยภาพในการจัด	.806	4.51	.68	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียน				
15. คณะควรสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้สอน ผู้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนใน	.753	4.53	.61	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
คณะ				
12. ผู้สอนควรมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยชั้นเรียนต่อ	.721	4.33	.80	เห็นด้วย
วงวิชาการอย่างต่อเนื่อง				
16. ผู้บริหารควรจัดสรรเวลา หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้สอนได้พบปะเพื่อสะท้อนผลการจัดการ	.698	4.46	.73	เห็นด้วย
เรียนรู้				
11. ผู้สอนต้องนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	.694	4.60	.56	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
13. คณะ หรือหลักสูตรควรรวบรวมสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ และการทำวิจัยใน	.572	4.60	.59	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ชั้นเรียนเพื่อให้สะดวกต่อการเรียนรู้นอกเวลา				
ปัจจัยที่ 2 กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ				
(Eigenvalues = 1.306 และ Variance Explained = 8.164)				
1. ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ หรือพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ	.794	4.71	.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. ผู้สอนสามารถเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อนำมาจัดการเรียนรู้ที่สนองตอบ	.688	4.71	.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน				
2. ผู้สอนควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ฟังพหาวาศัยซึ่งกันและกันเพื่อให้	.665	4.64	.54	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ปัจจัย	Factor Loading	Mean	S.D.	ระดับความคิดเห็น
บรรลุปเป้าหมายเดียวกัน				
6. ผู้สอนต้องพร้อมที่จะเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์ใหม่ๆ ให้แก่ตนเอง โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นหลัก	.586	4.77	.44	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. ผู้สอนแบ่งปันข้อมูล หรือประสบการณ์ และรับฟังความคิดเห็นท่ามกลางบรรยากาศที่เป็นมิตร เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดีขึ้น	.571	4.71	.47	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7. ผู้สอนต้องร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา เลือกประเด็นปัญหา ระดมสมอง นำไปสู่การนำวิธีการไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	.469	4.58	.59	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ปัจจัยที่ 3 การร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร		(Eigenvalues = .882 และ Variance Explained = 5.514)		
8. ผู้สอนต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนต่อกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนในทุกระดับพฤติกรรม	.709	4.69	.57	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
9. ผู้สอนต้องคำนึงถึงความพยายามในการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความเป็นกัลยาณมิตรเอื้อเพื่อซึ่งกันและกัน	.703	4.61	.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10. ทีมผู้สอนควรวิเคราะห์ผลงานของผู้เรียนเพื่อสะท้อนคิดต่อการปรับปรุงชิ้นงานในอนาคต	.687	4.62	.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ผู้สอนควรวางแผนการทำงานร่วมกันเพื่อค้นหาทางออกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นำไปสู่การทำวิจัยในชั้นเรียน	.615	4.51	.64	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ผลจากตารางที่ 2 ซึ่งสามารถอธิบายปัจจัยเสริมสร้างศักยภาพด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาได้ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ระบบแกนนำเร้าศักยภาพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นปัจจัยแรกที่สำคัญที่สุดได้ซึ่งมีค่าโอเกนเท่ากับ 8.017 และร้อยละความผันแปรที่สามารถอธิบายได้เท่ากับ 50.109 จากข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 14. คณะหรือหลักสูตรควรสร้างระบบผู้สอนแกนนำในการพัฒนาความสามารถและศักยภาพในการจัดการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียน ข้อ 15. คณะควรสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้สอน ผู้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ในคณะ ข้อ 12. ผู้สอนควรมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยชั้นเรียนต่อวงวิชาการอย่างต่อเนื่อง ข้อ 16. ผู้บริหารควรจัดสรรเวลา หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้สอนได้พบปะเพื่อสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ข้อ 11. ผู้สอน

ต้องนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และข้อ 13. คณะ หรือหลักสูตรควรรวบรวมสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ และการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้สะดวกต่อการเรียนรู้นอกเวลา

ปัจจัยที่ 2 กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นปัจจัยที่ 2 ที่สกัดได้ซึ่งมีค่าไอเกนเท่ากับ 1.306 และร้อยละความผันแปรที่สามารถอธิบายได้เท่ากับ 8.164 จากข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1. ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ หรือพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อ 3. ผู้สอนสามารถเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อนำมาจัดการเรียนรู้ที่สนองตอบผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ข้อ 2. ผู้สอนควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ฟังพาทอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ข้อ 6. ผู้สอนต้องพร้อมที่จะเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์ใหม่ๆ ให้แก่ตนเอง โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นหลัก ข้อ 4. ผู้สอนแบ่งปันข้อมูล หรือประสบการณ์ และรับฟังความคิดเห็นท่ามกลางบรรยากาศที่เป็นมิตรเพื่อปรับปรุงการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดีขึ้น และข้อ 7. ผู้สอนต้องร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา เลือกประเด็นปัญหา ระดมสมอง นำไปสู่การนำวิธีการไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ปัจจัยที่ 3 การร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร เป็นปัจจัยที่ 3 ที่สกัดได้ซึ่งมีค่าไอเกนเท่ากับ .882 และร้อยละความผันแปรที่สามารถอธิบายได้เท่ากับ 5.514 จากข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 8. ผู้สอนต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนต่อกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนในทุกระดับพฤติกรรม ข้อ 9. ผู้สอนต้องคำนึงถึงความพยายามในการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความเป็นกัลยาณมิตรเอื้อเพื่อซึ่งกันและกัน ข้อ 10. ทีมผู้สอนควรวิเคราะห์ผลงานของผู้เรียนเพื่อสะท้อนคิดต่อการปรับปรุงชิ้นงานในอนาคต และข้อ 5. ผู้สอนควรวางแผนการทำงานร่วมกันเพื่อค้นหาทางออกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นำไปสู่การทำวิจัยในชั้นเรียน

ผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาต่อความกังวลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาสามารถสรุปเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นความรู้ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นสิ่งที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษามีความกังวลสูงสุด ดังเช่นบันทึกความกังวลต่อไปนี้

“หัวข้อที่จะเลือกทำวิจัยเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนสูงสุด”

“ขาดทักษะและประสบการณ์เกือบทุกกระบวนการ”

“รูปแบบและเครื่องมือที่จะใช้ในการทำวิจัย”

“ค่อนข้างกังวล เนื่องจากไม่มีความรู้ด้านนี้เลย เคยทำวิจัยร่วมกับเพื่อนอาจารย์ แต่คิดว่าเป็นเพียงการลองผิดลองถูก”

“ไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนแบบเต็มรูปแบบ ไม่ทราบควรเริ่มจากขั้นตอนใดก่อน”

ประเด็นภาระหน้าที่และการสนับสนุนจากผู้บริหาร เป็นสิ่งที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษามีความกังวลในลำดับรอง ดังเช่นบันทึกความกังวลต่อไปนี้

“การจัดสรรเวลาจากภารกิจหลักและภารกิจอื่นที่ต้องทำ”

“ทุนสนับสนุนน้อย”

“การให้การสนับสนุนจากผู้บริหารอย่างจริงจัง”

“การยอมรับในวงวิชาการที่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับวิจัยในชั้นเรียน”

ประเด็นการออกแบบการจัดการจัดการเรียนรูเป็นสิ่งที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษามีความกังวลในลำดับถัดมา ดังเช่นบันทึกความกังวลต่อไปนี้

“รูปแบบการจัดการจัดการเรียนการสอน”

“การจัดการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ และความร่วมมือจากผู้เรียน”

“การวางแผนการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการทำวิจัย และการออกแบบวิจัยที่สอดคล้องกับเทคนิคการสอนของแต่ละบุคคล”

“รูปแบบการจัดการจัดการที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย”

สำหรับผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาต่อการสอดแทรกกระบวนการเพื่อให้การทำวิจัยในชั้นเรียนประสบความสำเร็จสามารถสรุปได้เป็น 2 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นระบบที่เลี้ยงและการโค้ช รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเป็นสิ่งที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาต้องการให้ช่วยเหลือมากที่สุดซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างผู้มีประสบการณ์กับผู้ที่ไม่มีความรู้ มีการติดตามผลเป็นระยะจากผู้เชี่ยวชาญ ดังเช่นบันทึกต่อไปนี้

“ระบบที่เลี้ยงสำหรับคนเริ่มทำวิจัย”

“ติดตาม นิเทศ พบกลุ่มของผู้ทำวิจัยร่วมกันเพื่อกระตุ้นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้”

“การเรียนรู้และทำวิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่มีประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียน”

“coaching and mentoring by expert”

“การให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ หรือการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องวิจัยในชั้นเรียนระหว่างผู้สอน”

“มีข้อมูลที่เป็น KM วิจัย นำมาเป็นขั้นพื้นฐานของการนำไปใช้”

“เวทีวิชาการในคณะ ในมหาวิทยาลัย ให้นำเสนอเชิงสนับสนุน และสร้างบรรยากาศเชิงบวก และมี incentive”

ประเด็นการให้ความสำคัญและรางวัลจูงใจต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาต้องการในลำดับรองลงมา ดังเช่นบันทึกต่อไปนี้

“ยกระดับการวิจัยชั้นเรียนสู่การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมนักศึกษา รวมถึงการให้ความสำคัญวิจัยชั้นเรียนเทียบเท่ากับการวิจัยอื่นๆ โดยผูกกับเกณฑ์การประเมินและการทำงานทางวิชาการ”

“...ควรสร้างลักษณะเด่นของวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นอัตลักษณ์ เด่นเฉพาะของแต่ละสถาบัน...”

“การทำวิจัยในชั้นเรียนควรนำมาเป็นส่วนหนึ่งของภาระงาน และนำมาขอตำแหน่งทางวิชาการได้ด้วย และควรมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในมหาวิทยาลัย”

“กำหนดเป็นแนวปฏิบัติให้มีผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในวงจร PDCA”

“รางวัลจูงใจจากหน่วยงานต้นสังกัด”

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างศักยภาพด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาสามารถสกัดได้เป็น 3 ปัจจัยซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรได้ร้อยละ 63.79 โดยสามารถตั้งชื่อปัจจัยได้ดังนี้ ปัจจัยที่ 1 ระบบแกนนำเร้าศักยภาพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียน ปัจจัยที่ 2 กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และปัจจัยที่ 3 การร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าปัจจัยที่ได้สอดคล้องกับปัจจัยหรือองค์ประกอบของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ที่มีงานวิจัยหลายๆ ฉบับได้นำเสนอ ดังเช่น งานวิจัยของพิเชฐ เกษวงษ์ (2556) พบว่าแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสำหรับครูประกอบด้วย 1) การสร้างจุดเริ่มแห่งความร่วมมือร่วมใจ 2) การจัดให้ครูมีโอกาสเสวนาในไตรศรณูระหว่างกัน 3) ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเพื่อมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน 4) การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านค่านิยมและปทัสถานร่วม และ 5) การสนับสนุนให้มีการร่วมมือในการทำงาน หรืองานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) พบองค์ประกอบสำคัญของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษามีจำนวน 6 องค์ประกอบ คือ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 5) ชุมชนกัลยาณมิตร และ 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน หรืองานวิจัยของปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒนาผล (2557) ได้พัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัฒนธรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนรู้แบบเป็นทีม ความร่วมมือ การเพิ่มอำนาจการแบ่งปันค่านิยม และศักยภาพขององค์กร 2) การคิด ได้แก่ การคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ การคิดแบบมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดแก้ปัญหา 3) แบบปฏิบัติที่ดี ได้แก่ การจัดการคุณภาพโดยรวม การจัดการความรู้ และการจัดระดับเทียบเคียง และ 4) การพัฒนาเชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การสะสมความรู้ การสร้างความสามารถของปัจเจก การตระหนักถึงสิ่งที่ตนรู้ และต้องเรียนรู้เพิ่มเติม และการเชื่อมโยงกับการปฏิรูปโรงเรียน หรืองานวิจัยของฮานานณี เจมะ อาลีษะห์ สะเต และอาฟีฟี ลาเต๊ะ (2561) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบการปฏิบัติงานในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้พบจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 2) ความเป็นกัลยาณมิตร 3) การสนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ 5) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน รวมทั้งงานวิจัยของรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2561) เสนอผลการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชุมชนทางวิชาชีพของเครือข่ายภาคใต้พบว่า เข้าใจตรงกัน รับรู้ร่วมกัน พร้อมเปลี่ยนทัศนคติ เปิดรับสิ่งใหม่ และมีเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นปัจจัยที่จะทำให้กิจกรรมข้างต้นสำเร็จ

ผลข้างต้นพบว่า ปัจจัยที่ 1 ระบบแกนนำเร้าศักยภาพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นปัจจัยลำดับแรกที่มีส่วนในการเสริมสร้างศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษา ซึ่งให้ผลที่คล้ายกับงานวิจัยของพิเชฐ เกษวงษ์ (2556) ที่มีแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสำหรับครูด้วย “การสร้างจุดเริ่มแห่งความร่วมมือร่วมใจ” เป็นลำดับแรก ในขณะที่งานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ที่เสนอองค์ประกอบสำคัญของการเป็นชุมชนแห่ง

การเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาด้วย “วิสัยทัศน์ร่วม” “ภาวะผู้นำร่วม” และ “โครงสร้างสนับสนุนชุมชน” เช่นเดียวกับงานวิจัยของฮานานี เจมะ อารีเฟห์ สะเต และอาฟีฟี ลาเต๊ะ (2561) ที่พบองค์ประกอบการปฏิบัติงานในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วย “การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ” และ “การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน” จากผลที่ได้เห็นว่า ผู้สอนทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษาต่างให้ความสำคัญต่อระบบแกนนำในการรักษากายภาพที่ตนมีอยู่ หรือการมีวิสัยทัศน์ร่วมเพื่อสร้างจุดเริ่มต้นในการให้ความร่วมมือร่วมใจ นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้บริหาร ผลที่ได้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาต่อการสอดแทรกกระบวนการเพื่อให้การทำวิจัยในชั้นเรียนประสบความสำเร็จประกอบด้วย 1) ระบบที่เลี้ยงและการโค้ช รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน และ 2) การให้ความสำคัญและรางวัลใจต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ผลการวิเคราะห์ 2 ส่วนข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าระบบแกนนำเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้การทำวิจัยในชั้นเรียนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งการให้ความสำคัญของผู้ที่เกี่ยวข้องก็เป็นอีกประการหนึ่งที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังเช่นการศึกษาของวรภรณ์ คล้ายประยงค์ (2558) ที่พบว่า คุณสมบัติของนักวิจัยที่เลี้ยงมีบทบาทต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยโดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ตั้งแต่ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความตระหนัก (Awareness) ขั้นที่ 2 ขั้นริเริ่มงาน (Start) ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกความคิดและความร่วมมือในการดำเนินงาน (Consolidate) ขั้นที่ 4 ขั้นฝังตัวให้เป็นนักวิจัยที่ดี (Embed) และขั้นที่ 5 ขั้นให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้อื่น (Support) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคินันท์ อินทรกำแหง และคณะ (2561) ที่พบว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยจะสามารถพัฒนาหัวข้อวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยได้มีผลมาจากการสนับสนุนของมหาวิทยาลัย และเจตคติต่อการทำวิจัย โดยส่งผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง

สำหรับปัจจัยที่ 2 กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นปัจจัยในลำดับถัดมาที่มีส่วนในการเสริมสร้างศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษา ซึ่งให้ผลที่คล้ายกับงานวิจัยของพิเชฐ เกษวงษ์ (2556) ที่มีแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสำหรับครูด้วย “การจัดให้ครูมีโอกาสเสวนาใคร่ครวญระหว่างกัน” และ “ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเพื่อมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน” ในขณะที่งานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) และงานวิจัยของฮานานี เจมะ อารีเฟห์ สะเต และอาฟีฟี ลาเต๊ะ (2561) เสนอองค์ประกอบสำคัญของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาด้วย “การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ” หรืองานวิจัยของปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒนา (2557) ได้เสนอรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษาด้วยองค์ประกอบที่ 4 เป็น “การพัฒนาเชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง” และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัชชา มหปฎุญญานนท์ และธราเดช มหปฎุญญานนท์ (2558) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูด้านวัฒนธรรมการวิจัยพบว่ารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูด้านวัฒนธรรมการวิจัยประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายที่มีความหมาย 2) การรับรู้ความสามารถแห่งตน 3) ความรู้ 4) สมรรถนะ 5) การเรียนรู้โดยปฏิบัติจริง 6) การสะท้อนคิด และ 7) สภาวะแวดล้อมในองค์กรที่เอื้อต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจครู ได้แก่ การให้โอกาส การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความก้าวหน้าในวิชาชีพ และการทำงานเป็นทีม ผลที่ได้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาต่อความกังวลในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษาที่ให้รายละเอียด

ความกังวลด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับสุดท้าย รองจากความรู้ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน และภาระหน้าที่และการสนับสนุนจากผู้บริหาร ผลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าผู้สอนระดับอุดมศึกษาไม่กังวลมากนักต่อการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อใช้ในการดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียน แต่เห็นว่าเป็นปัจจัยในลำดับรองที่จะทำให้ผู้สอนประสบความสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ โดยผลที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของอังคินันท์ อินทรกำแหง และทัศนาก ทองภักดี (2548) ที่พบว่า สมรรถนะด้านการสอนส่งผลทางตรงต่อสมรรถนะด้านการวิจัย และร่วมกันส่งผลต่อสมรรถนะด้านบริการวิชาการสู่ความเป็นผู้นำทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

ปัจจัยที่ 3 การร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความเป็นกัลยาณมิตรเป็นปัจจัยในลำดับสุดท้ายที่มีส่วนในการเสริมสร้างศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้สอนระดับอุดมศึกษา ซึ่งให้ผลที่คล้ายกับงานวิจัยของพิเชฐ เกษวงษ์ (2556) ที่มีแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสำหรับครูด้วย “การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านค่านิยมและปทัสถานร่วม” และ “การสนับสนุนให้มีการร่วมมือในการทำงาน” ในขณะที่งานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ที่เสนอองค์ประกอบสำคัญของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาด้วย “ทีมร่วมแรงร่วมใจ” และ “ชุมชนกัลยาณมิตร” เช่นเดียวกับงานวิจัยของฮานานณี เจาะมะ อารีผะห์ สะแต และอาฟีฟี ลาเต๊ะ (2561) ที่พบองค์ประกอบปฏิบัติการปฏิบัติงานในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วย “ความเป็นกัลยาณมิตร” ผลที่ได้เห็นว่าการทำงานร่วมกันอย่างฉันทมิตรตั้งแต่การออกแบบ การวางแผน การดำเนินกิจกรรม การสะท้อนผลที่ได้จากเพื่อนร่วมงาน หรือพี่เลี้ยง มีส่วนเสริมสร้างให้การทำงานวิจัยในชั้นเรียนสำเร็จเพิ่มมากขึ้น อาจเนื่องมาจากมีคนคอยกระตุ้น ถามไถ่ หรือให้ออกาสซักถามสิ่งที่เป็นประเด็นปัญหา จนทำให้ไขข้อข้องใจ สามารถดำเนินการได้บรรลุตามที่คาดไว้ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุจินดา สติรอนันต์ และคณะ (2559) ที่ได้พัฒนากลยุทธ์การเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นพี่เลี้ยงทางวิชาการของอาจารย์พยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพบว่ากลยุทธ์หลักที่มีความเป็นไปได้และมีประโยชน์สูงสุด คือ กลยุทธ์การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพี่เลี้ยงทางวิชาการและอาจารย์พยาบาลใหม่/อาจารย์ที่มีประสบการณ์น้อย อีกทั้งงานวิจัยของวราณี สัมฤทธิ์อภิภา ปรัชญพฤทธิ และวราภรณ์ บวรศิริ (2558) ก็พบว่าระบบพี่เลี้ยงสามารถพัฒนาความสามารถในการผลิตงานวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล ซึ่งระบบดังกล่าวประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ทั้งนี้กระบวนการของระบบพี่เลี้ยงประกอบด้วยขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการ 2) การดำเนินการ 3) การประเมินผล โดยอาจารย์ผู้รับการดูแลทุกคนสามารถทำผลงานวิจัยในชั้นเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะนำปัจจัยที่สกัดได้ในครั้งนี้ไปใช้ในการบริหารจัดการ วางแผน หรือออกแบบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันให้เกิดงานวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น หรือนำปัจจัยที่สกัดได้ร่วมในการออกแบบงานวิจัยเชิงทดลองด้วยการนำนวัตกรรมส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- Chema, H., Satae, A., and Lateh, A. (2018). “kān wikhrō ‘ongprakōp kān patibat ngān nai kānsāng chumchon kān rianrū thāng wichāchīp khōng khru phū sōk nai sām chāngwat chāidāen phāk tai” [Factor Analysis of Task Operation to Construct the Professional Learning Community of Teachers in Three Southern Border Provinces]. **Applied Statistics and Information Technology Conference**. October 29-31, 2018. National Institute of Development Administration, pp. 143-154.
- ฮานานณี เจมะ อะรีเฟห์ สะแต และอาฟีฟี่ ลาเต๊ะ. (2561). “การวิเคราะห์องค์ประกอบการปฏิบัติงานในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.” **การประชุมวิชาการสถิติประยุกต์และเทคโนโลยีสารสนเทศระดับชาติ ประจำปี 2561**. วันที่ 29-31 ตุลาคม 2561 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ. หน้า 143-154.
- Chookumnerd, W., and Sungtong, E. (2014). “rōngriān hāeng chumchon kān rianrū thāng wichāchīp khru phūā kānphatthanā khru thī nēn phū rian pen huāchāi samkhan” [Professional Learning Community of in School for Teacher Professional Development Based on Learner Centered Approach]. **Academic Services Journal Prince of Songkla University**. 25, 1(January-April): 93-102.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). “โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อการพัฒนาครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ.” **วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**. 25, 1 (มกราคม-เมษายน): 93-102.
- Intarakamhang, U., and Ekpanyaskul, C., Kijtorntam, W., Wattananonsakul, S., Wanichakorn, A. Pimthong, S., Prasertsin, U., Tuntivivat, S., Chavanovanich, J., and Sutipan, P. (2018). “pāchāi choēng sāhet thī mī tō kānphatthanā huākhō wīchāi lāe kān phoeīphrāe phonngā nawīchāi khōng ‘āchān Mahāwitthayālai Sīnakharinwīrot dōi song phān khunnalaksana thī dī khōng kān pen nakwīchāi phīliāng” [Causal Factors Influencing Research Proposal Development and Research Publication of Faculty Members in Srinakharinwirot University by the Mediating Impact of Qualification of the Mentors]. **Journal of Behavioral Science for Development (JBSD)**. 10, 1(January): 42-62.
- อังศินันท์ อินทรกำแหง ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล วิชุดา กิจจรธรรม สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล อรัญ วานิชกร ศรัณย์ พิมพ์ทอง อัจศรา ประเสริฐสิน สุดารัตน์ ตันติวิวัฒน์ เจนนีเฟอร์ ชวโนวานิช และพิชชาดา สุทธิแป้น. (2561). “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยส่งผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง.” **วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา**. 10, 1(มกราคม): 42-62.

Intarakamhang, U., and Thongpukdee, T. (2005). “kañphatthana rūpbæp samatthana dañ phū thāng wichākān khōng ‘āchan nai mahawitthayalai khōng rat ‘ēkkachon læ nai kap khōng rat” [Development of Competencies model of Academic Leader among Lecturers in Public, Private, and Autonomy Universities]. *Journal of Behavioral Science*. 11, 1(September): 51-72.

อังคินันท์ อินทรกำแหง และทัศนาก ทอภักดี. (2548). “การพัฒนาารูปแบบสมรรถนะด้านผู้นำทางวิชาการของ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ เอกชน และในกำกับของรัฐ.” *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*. 11, 1(กันยายน): 51-72.

Jamornman, U. (1994). “kañwichai khōng khru” [Research for Teachers]. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

อุทุมพร จามรมาน. (2537). *การวิจัยของครู*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Katewong, P. (2013). “kañnam sanoe næothāng kānsāng chumchon hæng kān rianrū thāng wichāchīp nai sathan suksā sangkat samnakngān khēt phūnthī kānsuksā prathom suksā Pathum Thānī chēt soṅg” [Presentation of Guidelines for Building a Professional Learning Community in Educational Institutions under the Office of Patumthani Primary Education Area 2]. *Master Thesis in Education Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University*.

พิเชฐ เกษวงษ์ (2556). “การนำเสนอแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.” *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา*.

Klayprayong, V. (2015). “konlawithī kān thaithōt thāng wichāchīp læ khunnasombat khōng nakwichai phīliāng phūā sāng nakwichai run mai” [Strategies of Imparting Professionalism and the Qualification of the Mentor to Create a New Generation of Researchers]. *Hatyai Academic Journal*. 13, 2(July-December): 167-177.

วารารณ คัลายประยงค์. (2558). “กลวิธีการถ่ายทอดทางวิชาชีพและคุณสมบัติของนักวิจัยที่เลี้ยงเพื่อสร้าง นักวิจัยรุ่นใหม่.” *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*. 13, 2(กรกฎาคม-ธันวาคม): 167-177.

Lawthong, P., Promjit, U., Onchan, P., Chunsompoch, K. (2014). “kañphatthana kāntham wichai nai chan rian khōng ‘āchan khana theknōlōyī kānchatkān mahawitthayalai theknōlōyī rāt mongkhon ‘Isān witthayakhēt Surin” [The Classroom Research Development of Teacher at Faculty of Management Technology of Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus]. *Journal of Graduate School, Pitchayat*. 9, 1(January-June): 75-84.

- ภรณ์ หลาวทอง อัมพร พร้อมจิตร ปรมภาพร อ่อนจันทร์ และโกเมท จันทรสมโภชน์. (2557). “การพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์.” *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์*. 9, 1(มกราคม-มิถุนายน): 75-84.
- Leephaijaroen, S., Vadhanasindhu, C., and Chotchakornpant, K. (2017). “tuāprāē thī mī phonkrathop tō phonkān patibat ngān dān kānwichai khōng ‘āchān mahāwitthayalai wichai nai prathēt Thai” [Variables Affecting Faculty Members’ Research Performance at Research Universities in Thailand]. *Kasem Bundit Journal*. 18, 2(July–December): 71-93.
- สิริภาพรรณ ลีภัยเจริญ จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ และเกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์. (2560). “ตัวแปรที่มีผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงานด้านการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยวิจัยในประเทศไทย.” *วารสารเกษมบัณฑิต*. 18, 2(กรกฎาคม-ธันวาคม): 71-93.
- Mahapoonyanont, N., and Mahapoonyanont, T. (2015). “kān soēmsāng phalang nāt khruḍānawatthana thammakān wichai” [The Empowerment of Teachers’ Research Culture]. *Parichart Journal Thaksin University*. 27, 2(October 2014-March 2015): 146-167.
- ณัชชา มหปฎุญญานนท์ และธราเดช มหปฎุญญานนท์ (2558). “การเสริมสร้างพลังอำนาจครูด้านวัฒนธรรมการวิจัย.” *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 27, 2(ตุลาคม 2557-มีนาคม2558): 146-167.
- Maikong, K., Suntiwaranont, S., and Soypechkasem, C. (2017). “patchai phayākōk kāntham wichai khōng ‘āchān mahāwitthayalai theknōloyī rāt mongkhon sī Wichai” [Predictive Factors of doing Research of Lecturers in Rajamangala University of Technology Srivijaya]. *al-Hikmah Journal of Fatoni University*. 7, 13(January-June): 71-79.
- เกศินี ไหมคง สุเทพ สันติวรานนท์ และชัยลิขิต สร้อยเพชรเกษม. (2560). “ปัจจัยพยากรณ์การทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.” *วารสาร อัล-ฮิกมะฮู มหาวิทยาลัยฟาฏอนี*. 7, 13(มกราคม-มิถุนายน): 71-79.
- Meenakorn, C. (2014). “kānphatthana thāng dān wichakān khōng ‘āchān mahāwitthayalai rāṭchaphat klum Rattanakōsin” [Academic Development of Lecturers at Rattana Kosin Rajabhat Section]. *Pathumtani University Academic Journal*. 6, 3(September-December): 40-49.
- จันทร์เพ็ญ มินคร. (2557). “การพัฒนาทางด้านวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์.” *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*. 6, 3(กันยายน-ธันวาคม): 40-49.

- Nuttayakul, A., and Palamok, K. (2011). “saphaṅ lāe nāoṅthāng kānphatthana kānṅtham wīchāi nai chan rīan khoṅg ‘āchān mahāwīthayalai rāchaphat sūan Dusit” [Conditions and Guideline for Development of Classroom Research Conducted by Suan Dusit Rajabhat University Instructors]. *SDU Research Journal Humanities and Social Sciences*. 7, 3(กันยายน-ธันวาคม): 129-145.
- อังคณา นุตยกุล และชนิษฐา ปาลโมกษ์. (2554). “สภาพและแนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.” *วารสารวิจัย มสส. สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 7, 3(กันยายน-ธันวาคม): 129-145.
- Royal Academy. (2015). “photchanānukrom sap sukṣā sat rūamsamai chabap rāchabanthittayasathān” [Dictionary of Current Education Words]. 1st Bangkok: Office of the Royal Society.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2558). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- Satiraanun, S., Charoenwai, S., Wangpanich, P., and Chuancom. S. (2016). “kānphatthana konlayut kān sōmsāng samatthana kān pen phīliāng thāng wīchākān khoṅg ‘āchān phayabān nai phāk tawan ‘ōk chīāng nuā” [A Development of Strategies for Enriching the Mentor Instructors’ Competencies in the Northeastern Part of Thailand]. *Journal of Educational Administration Khon Kaen University*. 12, 1(January-June): 31-41.
- สุจินดา สติรอนันต์ ศิริ เจริญวัย ไพศาล หวังพานิช และสงวนพงศ์ ขวนชม. (2559). “การพัฒนากลยุทธ์การเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นที่เลี้ยงทางวิชาการของอาจารย์พยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 12, 1(มกราคม-มิถุนายน): 31-41.
- Somnuk, K., Semakhun, C., and Amsaart, L. (2015). “patṅchai nai kānṅtham wīchāi khoṅg ‘āchān mahāwīthayalai rāchaphat phibūn songkhram” [Factors of Research Productivity of Lecturers in Pibulsongkram Rajabhat University]. *National and International Conference on Interdisciplinary Academic and Research for Local Development Sustainability 15th*. July 23, 2015. Nakhon Sawan Rajabhat University. pp 13-26.
- กัญญาวีร์ สมณีกร ชุมพล เสมาชันซ์ และลำเนา เอี่ยมสอาด. (2558). “ปัจจัยในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.” *การประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15*. วันที่ 23 กรกฎาคม 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ หน้า 13-26.

- Sumrit, W., Prachayapruit, A., and Bovornsiri, V. (2015). “k̄nphatthanā rabop phīlīang phūā phatthanā khwāmsāmā̄t nai k̄nphalit ngānwīchāi nai chan rīan khōng ‘āchān wīthayālai phayabān sangkat Sathāban Phrabōrommarāchanok krasūang sāthāranasuk” [Development of A Mentoring System for Developing Faculty Members, Ability to do Classroom Action Research at Colleges of Nursing under Praboromarajchanok Institute, The Ministry of Public Health]. **Journal of Nursing and Education**. 8, 2(April-June): 67-82.
- วรานี สัมฤทธิ์ อภิภา ปรัชญพฤทธิ และวารภรณ์ บวรศิริ. (2558). “การพัฒนาระบบพี่เลี้ยงเพื่อพัฒนาความสามารถในการผลิตงานวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.” **วารสารการพยาบาลและการศึกษา**. 8, 2(เมษายน-มิถุนายน): 67-82.
- Sutthi, S., and Parnichparinchai, T. (2011). “pachai song phon tō phonphalit ngānwīchāi khōng ‘āchān mahawīthayālai Naresūan” [Factors Affecting Research Productivity of Instructors in Naresuan University]. **Naresuan University Journal**. 19, 1(January-April): 66-74.
- ศุภจักร สุทธิ และเทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (2554). “ปัจจัยส่งผลกระทบต่อผลผลิตงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยนเรศวร.” **วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร**. 19, 1(มกราคม-เมษายน): 66-74.
- The Higher Education Standard 2561 B.E. (2018, August 17). “Rāchakitchānubēksā” [Government Gazette]. Volume 135 Special Section 199 D pp. 19-21.
- มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561. (2561, 17 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนพิเศษ 199 ง หน้า 19-21.**
- Theparee, P., and Patphol, M. (2014). “k̄nphatthanā rūpbāp chumchon hāng k̄n rīanrū choeng wīchāchīp samrap khrū prathom sukṣā” [A Development of Professional Learning Community Model for The Primary School Teachers]. **Silpakorn Education Research Journal**. 6, 2(July-December): 284-296.
- ปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒผล. (2557). “การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา.” **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**. 6, 2(กรกฎาคม-ธันวาคม): 284-296.
- Vehachart, R. (2018). “k̄nkam kap tittām læ pramoēnphon k̄nchat kitchakam k̄n rīanrū chumchon thāng wīchāchīp (PLC) khōng khrūakhāi phāk tai thī dai rap ngoppramān sanapsanun chāk khuru saphā pī sōngphanhārōhāsīpkāo” [Monitoring and Evaluation Development Activity of Professional Learning Community (PLC) in the Southern Network, founded by the Teachers Council of Thailand in 2016]. **Veridian E-Journal**

Silpakorn University, Thai Language Volume, Humanities, Social Sciences, and Art. 11, 1(January-April): 2099-2115.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2561). “การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชุมชนทางวิชาชีพ (PLC) ของเครือข่ายภาคใต้ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากคุรุสภา ปี 2559.” **Veridian E-Journal Silpakorn University, ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ.** 11, 1(มกราคม-เมษายน): 2099-2115.

Wongwanich, S. (2006). “*kānwichai patibatkān nai chan rian*” [Classroom Action Research]. 9th Bangkok: Chulalongkorn University Press.

สุวิมล ว่องวานิช. (2549). **การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 9, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาต่างประเทศ

Prince, M. (2004). “Does active learning work? A review of the research.” **Journal of Engineering Education.** 93, 3(July): 223-231.